

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

17 ΜΑΪΟΥ 2013

A1. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο δοθέν κείμενο ο Γ.Γραμματικάκης διαπιστώνει το πρόβλημα που αφορά τις σχέσεις του ανθρώπου με το περιβάλλον του. Αφού αποσαφηνίζει ότι η επικοινωνία με εξωγήινους πολιτισμούς δεν προβλέπεται εφικτή, καλεί τον άνθρωπο να συνειδητοποιήσει την αξία του γήινου κόσμου. Η τραγικότητα του ανθρώπου, το δισυπόστατο ενδεχόμενο να δημιουργεί το θαύμα ή τη φρίκη, ανησυχεί το συγγραφέα, ο οποίος θεωρεί πως επιτέλους η ανθρωπότητα πρέπει να φανεί αντάξια της γήινης αρμονίας. Επισημαίνει τη μοναξιά που βασανίζει την ανθρώπινη ψυχή, παρόλα τα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας, και τονίζει την αναγκαιότητα για στροφή του μετέωρου ανθρώπου προς την ποιότητα, δηλαδή τον εξευγενισμό που θα του επιτρέψει να αναστείλει την καταστροφικότητά του και να επικοινωνήσει ουσιαστικά με τη μοναδικότητα τη δική του και της γης.

Λέξεις 120

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

B1. Η εξέλιξη των ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας επιτείνει την ανθρώπινη μοναξιά. Μπορεί τα μηνύματα που ανταλλάσσουμε με διάφορα άτομα να είναι πολλά και συχνά, ωστόσο απομακρυνόμαστε ψυχικά στα πλαίσια αυτής της ανταλλαγής, αφού μοναξιά σημαίνει απουσία ουσιαστικής επικοινωνίας. Είναι, λοιπόν, αναμενόμενη η αποξένωση λόγω αποστάσεως όχι γεωγραφικής αλλά ψυχικής, εφόσον μέσω διαδικτύου ή κινητού τηλεφώνου η ποιότητα της επικοινωνίας είναι μηδαμινή. Η τυπικότητα, η ρηχότητα, το ανούσιο που χαρακτηρίζει αυτή την επαφή δεν είναι δυνατόν να γεμίσει την ανθρώπινη ψυχή· ούτε τα «γκρίκλις» μπορούν να αποδώσουν το συναισθηματικό φορτίο που απαιτεί η ψυχική προσέγγιση. Έτσι, λοιπόν,

παρατηρείται το φαινομενικά αντιφατικό: όσο περισσότερα και τεχνολογικά εξελιγμένα μέσα διαθέτουμε τόσο να χάνουμε την ουσιαστική ανθρώπινη προσέγγιση.

Λέξεις 113

B2. (α.)

Θεματική περίοδος: «Αποκαλύπτεται ... υπόσταση.»

Λεπτομέρειες-σχόλια: «Από τη μια ...των συμφερόντων του.»

Κατακλείδα: «Η υπερφίαλη ...υπάρξεως.»

(β.)

i) ο άνθρωπος σφραγίζει την ιστορική πορεία του (3^η παρ.)

ii) θεοποιεί τα υλικά αγαθά (3^η παρ.)

iii) το λίκνο της ανθρώπινης ζωής (6^η παρ.)

iv) επουλώσει τις πληγές στις θάλασσες (6^η παρ.)

B3. (α.) Συνώνυμα

ταυτόχρονα: παράλληλα

γέννησε: δημιούργησε

αισθανθεί: νιώσει

πληθαίνουν: πολλαπλασιάζονται

ανάλητη: άπονη

(β.) Αντώνυμα

ανούσια: ουσιώδης

εμφανίζεται: αφανίζεται

ανέφικτη: εφικτή

πυκνώνει: αραιώνει

υψηλά: χαμηλά

B4.(α)

«Είναι άραγε περιέργεια, κατακτητική διάθεση ή απλώς ένα διανοητικό παιχνίδι;»

Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί το ερωτηματικό, γενικότερα θέτει ερώτηση για να εκφράσει τον προβληματισμό του σχετικά με τους λόγους που εξηγούν την ασέβεια του ανθρώπου έναντι της ζωής. Η ερώτηση είναι ρητορική και διατυπώνεται για να επιστήσει το ενδιαφέρον του αναγνώστη στο θέμα και να τον κάνει να μοιραστεί τον προβληματισμό του συγγραφέα. Άλλωστε, με την ερώτηση το νόημα γίνεται πιο άμεσα αντιληπτό ώστε να ευαισθητοποιείται έτσι ο δέκτης του.

«-όσο και αν αντιτίθεται στις ενδόμυχες επιθυμίες μας-»

Ο λόγος εντός της διπλής παύλας είναι παρενθετικός. Η νοηματική σύνδεση έχει τη μορφή της εναντίωσης, αφού με τον παρενθετικό λόγο σχολιάζεται η δυσκολία συνειδητοποίησης της εν λόγω ανάγκης.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

(β)

Ενεργητική σύνταξη: «Από την άλλη, ο ίδιος ο άνθρωπος σφραγίζει την ιστορική πορεία του με πολέμους και αγριότητες, θεοποιεί τα υλικά αγαθά και συντηρεί την αδικία και τις ανισότητες.»

Παθητική σύνταξη: «Από την άλλη, η ιστορική πορεία του ανθρώπου σφραγίζεται από τον ίδιο με πολέμους και αγριότητες, τα υλικά αγαθά θεοποιούνται και η αδικία και η ανισότητες συντηρούνται.»

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Άχθος αρούρης ή ανθός;

Πρόλογος:

- Αφόρμηση που έχει αντληθεί από την επικαιρότητα
- Θέμα και θέση: η διαταραγμένη ισορροπία του φυσικού περιβάλλοντος που πλήττει το σύγχρονο άνθρωπο και τις μελλοντικές γενιές. Οι αλλαγές στον τρόπο σκέψης, συναίσθησης και ενεργοποίησης του ανθρώπου ώστε να αποκατασταθεί η ρήξη.

Ζητούμενο 1^ο

§ 1^η επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον:

- Μόλυνση υδάτων, γης, αέρος
- Εξάντληση φυσικών πόρων (αποδασώσεις, στειρώση εδαφών και ερημοποίηση)
- Εξαφάνιση ειδών πανίδας και χλωρίδας (ανατροπή της ισορροπίας των οικοσυστημάτων)
- Φαινόμενα: του θερμοκηπίου (κλίμα), της όξινης βροχής (καταστροφή καλλιεργειών), της τρύπας του όζοντος ...

§ 2^η επιπτώσεις στον ίδιο τον άνθρωπο:

- Υποβάθμιση της ποιότητας ζωής διότι:
 - ✓ Κίνδυνοι απειλούν την υγεία του, δηλητηριάζουν τη διατροφή του, μολύνουν την ατμόσφαιρα, και καθιστούν γενικότερα τοξικό το περιβάλλον
 - ✓ Επιτείνεται η φτώχεια, η πείνα σε βαθμό εξαθλίωσης (ερημοποίηση περιοχών του πλανήτη)
 - ✓ Έλλειμμα πόσιμου νερού

- ✓ Λοιμώξεις, ιώσεις που δημιουργούνται από εκκολαπτόμενα μικρόβια – οργανισμούς στο μεταλλαγμένο περιβάλλον
- Εκφυλισμός της ανθρώπινης υπόστασης (αλλοτρίωση – αποξένωση από το περιβάλλον που είναι η πηγή ζωής και προϋπόθεση επιβίωσης μας)
- Εάν δεν αναστρέψουμε την πορεία μας θα εξαφανιστούμε ως είδος

Ζητούμενο 2^ο

§ 1^η

- Οι αρμόδιοι φορείς (Πολιτεία, εκπαίδευση, οικογένεια) πρέπει να επιτελέσουν τις λειτουργίες που αντιστοιχούν στους ρόλους τους υπεύθυνα (καλλιέργεια οικολογικής συνείδησης στους νέους ανθρώπους, από τα πρώτα τους χρόνια, ώστε να σέβονται το περιβάλλον ως ιερό)
- Οργάνωση της ανακύκλωσης και γενικότερα της εξοικονόμησης πόρων ώστε να πάψει η σπατάλη φυσικών πόρων
- Οργανισμοί όπως η Γκρίνπικ και άλλοι με συναφές αντικείμενο να εξακολουθήσουν να ενημερώνουν και να ευαισθητοποιούν τους πολίτες
- Παγκόσμιοι οργανισμοί να προτάξουν ως οικουμενικό όραμα τη σωτηρία του φυσικού περιβάλλοντος, άρα και του ανθρώπου

§ 2^η

Καθένας ατομικά από τους κατοίκους της γης πρέπει και μπορεί να αναλάβει πρωτοβουλία ώστε να δώσουμε και να κερδίσουμε τη μάχη για τη ζωή του πλανήτη.

- Ολιγάρκεια – λιτότητα αντί για την καταναλωτική μανία που εκφράζει εδώ και χρόνια την πλεονεξία (οικονομία στην ενέργεια, αποφυγή κατανάλωσης βόειου κρέατος...)

- Αποφυγή προϊόντων που μολύνουν το περιβάλλον ώστε να σταματήσουν να παράγονται (πλαστικό, αλουμίνιο, αφρολέξ, ναφθαλίνη, αμίαντος, απορρυπαντικά...)
- Πολιτική συμπεριφορά (η καταψήφιση πολιτικών, κομμάτων, δημάρχων που δεν ιεραρχούν ως πρώτιστο μέλημά τους την προστασία του περιβάλλοντος)

Επίλογος: Πρέπει να απαλλαγούμε από την άκριτη, βλακώδη μορφή αναισθησίας που μας χαρακτηρίζει καθώς «περιμένουμε να εξαφανιστεί και το τελευταίο ζώο, να ξεραθεί και το τελευταίο δέντρο, να πεθάνει από τη μόλυνση της θάλασσας και το τελευταίο ψάρι, για να καταλάβουμε πως με τα χρήματα δεν μπορούμε να επιβιώσουμε». Η εύστοχη διατύπωση της Γκρίνπις ως κατάληξη της αυτοκαταστροφικής μανίας των κατοίκων του πλανήτη μπορεί να διαψευστεί αν ενεργοποιηθούμε έγκαιρα.

Αρετή Ν. Καπράλου
Πολιτειολόγος - Εκθεσιολόγος

Συγκεκριμένα στο βιβλίο «Έκθεση – Έκφραση» που παρέχεται στους μαθητές της Γ' Λυκείου του φροντιστηρίου ΔΥΝΑΜΙΚΟ, στο 6^ο κεφάλαιο στην ενότητα Γ. «Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ», αναλύονται πλήρως και τα δύο ζητούμενα της παραγωγής λόγου:

Ζητούμενο 1^ο:

σελ.59 (από: Εξάντληση... έως ανθρώπινης υπόστασης.)

Ζητούμενο 2^ο:

σελ.60-61 (από: Τι μπορεί, όμως ... έως επιβιώσουμε.)